

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Lucrarea Rosie

ORGAN AL COMITETULUI JUDEȚEAN ARAD AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN ȘI AL CONSILIULUI POPULAR JUDEȚEAN

Arad, anul XXIX

Nr 8517

4 pagini 30 bani

Simbătă

22 ianuarie 1972

ȘEDINȚA DE LUCRU CU PREȘEDINȚII COMISILOR DE ELABORARE A PROGNOZELOR DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A ROMÂNIEI

La Comitetul Central al PCR a avut loc ședința de lucru cu președinții comisiilor de elaborare a prognozelor de dezvoltare economico-socială a României.

Lucrările ședinței au fost prezitate de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al PCR, președintele Consiliului de Stat, președintele Comisiei Centrale de partid și de stat pentru elaborarea prognozelor.

Au participat tovarășii Ion Gheorghe Maurer, Manea Mănescu, Virgil Trofin, Ilie Verdeț și Maxim Berkhanu, membri ai Biroului Comisiei Centrale.

A fost prezentată o informare asupra stadiului de pregătire, organiza- și desfășurare a lucrărilor de prognoză.

În cadrul ședinței au luat cuvântul tovarășii: Manea Mănescu, Mihail Florescu, Ioan Avram, Octavian Groza, Ion Crăciun, Florian Dănălașe, Nicolae Agachi, Ion Sirbu, Dumitru Popa, Maxim Berkhanu, Constantin Sandu, Constantin Kibălschi, Iosif Uglar, Leonte Răutu, Nicolae Tăbăricea, Petre Blajovici, Iosif Banc, Roman Moldovan, Richard Winter, Mircea Constantinescu.

În încheierea ședinței, tovarășul Nicolae Ceaușescu a dat indicații cu privire la desfășurarea în continuare a lucrărilor de elaborare a prognozelor de dezvoltare economică și socială a României.

Debut sub semnul unei munci intense

Sunt cincisprezece la număr. Mecanici, lacătusi, strungari, o „mână” de oameni care formează colectivul atelierului mecanic al cooperativei meșteșugărești din Sebiș. Un colectiv cu o tradiție în realizarea hârtiilor, interesul pentru îndeplinirea în condiții optime a tuturor sarcinilor care îi revin. Anul 1971 a fost încheiat cu motive de satisfacție: depășirea sarcinilor de plan și, urmare a realizării obținute, integrarea secției în rândul celorlalte unități pe cooperativă. O clădire edificată, planul anual de producție a fost depășit cu 60 la sută.

Care sunt factorii determinanți ai acestui succes?

Secția a reușit să utilizeze mai eficient capacitățile de producție, loiza de muncă, baza materială de care dispune — ne relatează tovarășul Sandu Tripo, șeful atelierului. O contribuție însemnată a avut-o faptul că în ultimul timp au fost puse în funcțiune mai multe utilaje care au sporit simțitor capacitatea atelierului. Între acestea se numără o mașină de ritat tablă, aparatul de sudat prin puncte, o nouă mașină de găurit etc.

Cum a debutat producția în acest an?

În condiții bune. Se lucrează repede conform planului de colaborare cu Uzina de fabricație, reparații și montaj în agricultură Arad, rame pentru fabricile de cărămizi din Rimnicul Vilcea și Hunedoara și o serie de lucrări de prestabilire pentru populație (reparații, garduri din stlrmă, porți din fier etc.). La creșterea productivității muncii și la reducerea prețului de cost contribuie din plin mecanizarea unor operații care se executau înainte manual cu consum mare de manoperă. Buni-oară, a fost concepută și realizată o mașină de prelucrat tablă dimenționată pentru conecționarea conductelor cu lipe pentru UFRMA prin care prețul de cost a fost redus cu 7 lei pe bucată.

Care sunt trunchiații atelierului?

Sunt mai mulți la număr. În primul rând trebuie evidențiat pentru interesul și responsabilitatea care muncesc Ion Dingo, Micșea Bodea, Ioan Diș și alții.

Un an a fost încheiat cu succes, altul a început. A debutat sub semnul unei munci intense, cu toate preocupările îndreptate spre consolidarea succeseelor de până acum.

V. MUNTEANU
de la subredacția Sebiș a ziarului nostru

AVUȚIA NAȚIONALĂ trebuie gospodărită cu înaltă răspundere

În etapa actuală de edificare în țara noastră a societății socialiste multilateral dezvoltate, realizarea unei eficiențe cât mai înalte în toate domeniile de activitate reprezintă o necesitate majoră. În acest sens, o importanță deosebită revine acțiunilor legate de gospodărirea cu grijă a bunurilor materiale, de asigurarea unui volum cât mai mare de resurse de materii prime și materiale, îmbunătățirea calității produselor și creșterea gradului de utilizare a acestora.

Ținând seama de măsurile menite să ducă la perfecționarea conducerii, organizării și planificării economiei naționale „Legea cu privire la gospodărirea fondurilor fixe, resurselor materiale și aprovizionarea tehnicomaterială” are o importanță deosebită pentru întreaga viață economică și socială a țării, stabilind cadrul general de desfășurare a acestor activități. Ea accentuează măsurile care se impun cu privire la gospodărirea fondurilor fixe, valorificarea superioară și folosirea rațională a resurselor materiale și precizează totodată atribuțiile ce revin tuturor organizațiilor economice, antrenate în procesul aprovizionării tehnicomateriale.

Este știut faptul că progresul economic și social al țării este condiționat de modul în care se concep și se realizează utilizarea fondurilor fi-

xe și a resurselor materiale ale țării. De felul cum înțelege să-și îndeplinească fiecare la locul său de muncă dubla calitate de proprietar și producător, misiunea de gospodărit al avuției naționale, va depinde nemijlocit și cantitatea acestei avuții.

Legea menționată stabilește atribuțiile și responsabilitățile precise cu privire la gospodărirea fondurilor fixe. Ea precizează că întreprinderile au obligația de a asigura încercarea completă și rațională a capacităților de producție precum și o grijă permanentă pentru întreținerea, reînnoirea și repararea fondurilor fixe. În acest sens propunerile pentru noile obiective trebuie să fie fundamentate nu numai din punct de vedere al asigurării certe și în perspectivă a bazei de materii prime și a deservirii producției, altă pe piața internă și pe cea externă, dar și din punct de vedere al felului cum sunt utilizate capacitățile existente și posibilitățile de sporire a producției acestora.

S-a ținut seama în toate cazurile de această maximă economică și în ultimă instanță de a prevedea legea. O analiză mai atentă a dat-ilor înregistrate în cursul anului trecut ne demonstrează că mai există unități economice care nu gospodăresc cu grijă veniturile din producție ce le stau la dispoziție, care investesc banii statului în mașini și utila-

je care apoi se dovedesc a fi de prisos. Se poate vedea în acest caz de o studiere atentă a încărcării capacităților existente, de folosirea lor rațională, cu maximum de eficiență economică? Din păcate, la finele anului trecut în mai multe unități economice din județul nostru existau astfel de situații. Fonduri fixe disponibile în valoare de la câteva zeci de milioane până la milioane de lei au fost înregistrate la Uzina de vagoane, Uzina de strunguri, Baza de aprovizionare și desfacere nr. 5, CEIL, IJIL „Progresul”, IJIL „Muresul”, IJIL Sebiș și altele.

O altă categorie de mijloace fixe, care prin felul cum sînt „folosite” nu contribuie cu nimic la sporirea avuției naționale, cu toate că aceasta a fost scopul pentru care au fost construite și procurate, sînt cele care n-au fost date în funcțiune la termenul planificat. Regretăm că sîntem puși în situația să arătăm că și în județul nostru există astfel de situații. Pentru canalizarea municipiului Arad, de pildă, există utilaje și instalații achiziționate încă din

D. SIRBU
Inspector principal la sucursala din Arad a Biroului de Investiții
(Conținutul pag. 11-a)

La Covășinț, progresul și bunăstarea cîștigă teren

Nu cred să fie un primar sau secretar de partid care, participând la Conferința pe țară a secretarilor comitetelor de partid și a președinților consiliilor populare comunale să poată spune: noi am acționat în spiritul discuțiilor de aici, n-am lăsat nimic nou. Pe mine personal, această dezbatere sinceră, ancorată puternic în realitatea zilelor noastre m-a învățat cum să-mi organizez și mai bine munca, cum să procedez în stimularea, în atragerea maxelor la tre-

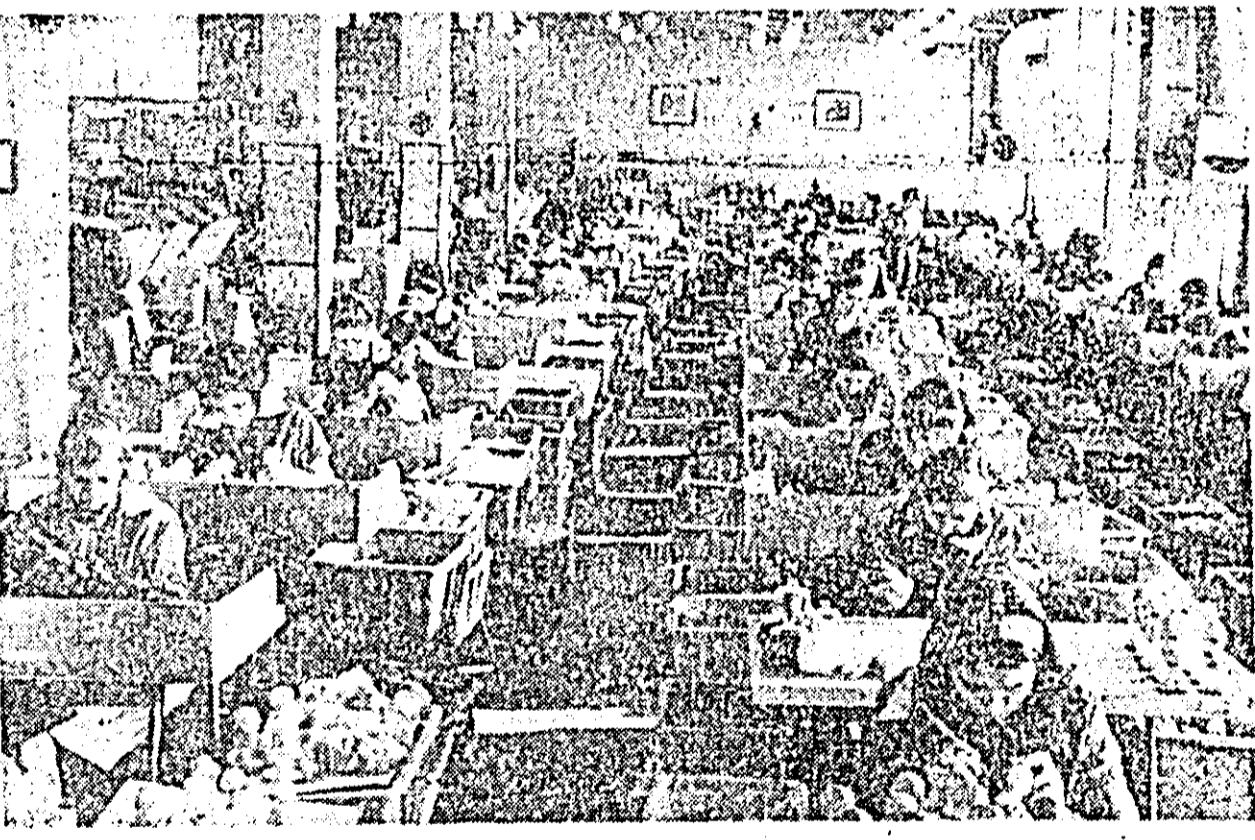
burile obștesii, cum să descopăr, din marele număr de lucrări ce ne stau în față, pe acelea cu adevărat mai necesare întreprinderii noastre. Este adevărat că aportul covășințenilor a fost real, și util în ultimii ani, dar sînt, aici în noi, încă foarte multe lucruri de făcut în viitor. Merită să spunem totuși că valoarea muncii patriotice însumată anul trecut 574.000 lei; că ea reprezintă, printre altele, 950 m.p. produse noi construite, reparații la școlă și la căminul cultural, lucrări la terminarea unei brutării și sifonării ș.a. În anul acesta, consiliindă-ne cu cetățenii, mai mult decât altădată, am stabilit o serie de obiective nu numai pe linie edificatogospodărească, ci și în cadrul cooperativei agricole de producție.

NICOLAE DELAMARIAN
secretarul comitetului comunel de partid Covășinț.

EDILII COMUNELOR ÎN FAȚA UNUI VAST PROGRAM DE ACȚIUNE

Dezvoltarea rețelei telefonice

În aproape douăzeci de localități din țară se desfășoară în prezent lucrări de dezvoltare a rețelei telefonice. În cartierul bucurestean Pajura, Rahova și pe strada Nicolae Iorga, precum și în orașele Iașu, Hrasov, Ploiești și Tirgoviște se vor da în exploatare în cursul acestui an noi centrale telefonice. De asemenea, în vederea satisfacerii cerințelor mereu crescînde ale populației și economiei naționale se va finaliza acțiunea de extindere a centrelor existente în localitățile Brăila, Alba Iulia, Sibiu, orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej, Făgăraș, Bistrița, Cluj, Sf. Gheorghe, Tirgu Jiu, Hunedoara și Giurgiu.

Instanțaneu în atelierul de pietat păpuși și jucării de la fabrica „Arădeanca”.

Foto: F. KELEN

Responsabilitate concretă în acțiunile de combatere a eroziunii malurilor rîurilor

Am studiat cu atenție proiectul Legii privind gospodărirea apelor în Republica Socialistă România. Subliniind importanța acestui document menit să legitimeze o problemă de importanță covârșitoare, altă pe plan național și local, doresc să-mi spun cuvîntul și să vin cu unele observații și sugestii spre îmbogățirea respectivului proiect.

Ca locuitor al orașului Nădlac, care am crescut pe aceste maluri și în prezent îmi desfruez activitatea de tehnician principal în cadrul Consiliului popular orășenesc, cunosc bine Mureșul, care formează hotarul sudic administrativ al orașului nostru, față de localitățile din județul Timiș, pe lungime de 15 km. În unele locuri în zona stației de pompe pentru fabrica de topit cîneșă.

Noi, locuitorii Nădlacului, cunoaștem forta distructivă a Mureșului. Prevederile proiectului sînt clare — așa cum de altfel în bună măsură sînt și actele normative elaborate pînă în prezent — privind măsurile ce se impun pentru protecția și gospodărirea apelor. Socotesc însă că din proiect nu rezultă în mod expres practica de gospodărire a apelor, problemă asupra căreia vreau să-mi spun cuvîntul.

Din practica anilor trecuți s-a dovedit că inginerii și tehnicienii ce se vor ocupa de gospodărirea apelor nu vor putea fi zi de zi pe malurile apelor. Pentru ca rîurile să fie administrate și gospodărite în mod practic și eficient la valoarea expresiei, socotesc necesar ca proiectul Legii să fie completat cu următoarea precizare:

În fiecare sat, comună sau — desigur, unde este cazul — să existe unitate plantată cu specii de pomi și arbuști, cu rădăcinii adînci și repede crescătoare.

Consider că prevederea acestor mențiuni va crea cadrul propice pentru existența unei plantații puternice pe malurile fiecarei rîu și va preciza în mod concret cine va răspunde de aceste plantații. Pentru că dacă va „răspunde toată lumea”, dar nimeni în mod concret, soarta malurilor rîurilor și a acestor plantații este incertă.

O altă observație este că în proiectul Legii nu se precizează costul excavării unui metru cub de nisip, balast sau pietris, iar dacă nu se percep taxe excavare fiind liberă, cine are datoria de a asigura marcarea locurilor de unde să se poată excava produse de balastieră? Socotesc că este important ca și aceste probleme să fie elucidate și legitimate.

IOSIF ROZSA,
tehnician principal la Consiliul popular orășenesc Nădlac

CONVOCARE

Se convoacă Consiliul popular al județului Arad în cea de-a XII-a sesiune ordinară în ziua de marți, 25 ianuarie 1972, ora 9, în sala festivă a Consiliului popular al municipiului Arad din Bulevardul Republicii nr. 75, cu următoarea

- ORDINE DE ZI:
- 1. — Proiect de hotărîre pentru adoptarea planului economiei județului Arad pe anul 1972.
  - 2. — Proiect de hotărîre cu privire la adoptarea bugetului Consiliului popular al județului Arad, pe anul 1972.
  - 3. — Răspuns la chemarea lansată de Consiliul popular al județului Hunedoara.
- Președinte, ANDREI CERVENCOVICI
Secretar, VASILE IGNAT

PE MARGINEA PROIECTULUI LEGII PRIVIND GOSPODĂRIREA APELOR

nul sau doi salarii de stat, așa numiți „gospodari ai apelor” a căror activitate să fie îndrumată și controlată direct de comitetele executive ale consiliilor populare comunale sau orășenesci. Totodată să se prevadă în lege; pe ambele maluri ale cursului fiecarei rîu o zonă de 20 metri adîncime de la marginea malului, zonă declarată proprietate a Consiliului național al apelor și care să fie puter-

De la Cabinetul județean de partid

Activitatea la Universitatea se realizează de marxism-leninism și va desfășura după următorul program:

Luni, 24 ianuarie, orele 17 — la Cabinetul de partid

- Economie politică, anul III — expunere.
- Filozofie, anul III — dezbateri.
- Istorie, anul III — dezbateri.

Marți, 25 ianuarie, orele 17.

- Economie politică, anul I — expunere — la Liceul agricol.
- Sociologie, anul I, II, III — expunere la Liceul agricol.
- Filozofie, anul I — dezbateri — la Cabinetul de partid.
- Istorie, anul I — dezbateri — la Cabinetul județean de partid.

Joi, 27 ianuarie, orele 17.

- Curs de educație științifică — dezbateri — la Cabinetul județean de partid.

magazin

Depresiunea Zărandului cunoscută din vremuri străvechi sub numele de Tara Zărandului constituie pentru arheologii un vast domeniu de cercetări. Această regiune locuită din vremuri ce se pierd în negura veacurilor, atrage numeroși cercetători dornici să-i descifreze tainele. În cadrul programului de activitate a Societății de Științe Istorice, Filiala Arad, am inclus și efectuarea unor prospecțiuni arheologice în partea de sud-vest a depresiunii Zărandului. Obiectivele urmărite de noi cu această ocazie au fost: primul, urmărirea în continuare a valorii de pământ ce borează intrarea spre vest în depresiunea Zărandului, al doilea, cercetarea și depistarea unor eventuale urme arheologice pe raza localităților Culeș, Camna, Tauș și Dud. În legătură cu valoarea de pământ cunoscut de popor sub numele "drumul lui Traian" considerăm că este necesar să facem amănunte precizări. În "Anuarul muzeului de istorie Cluj" nr. VI din 1966 cercetătorul orădean Sever Dumitrescu semnalează prezența unui val de pământ în Zărand pe aliniamentul satelor: Comănești, Archiș, Săliște, Răpsic, Mierdău și Iercoșeni. Asupra autorităților acestor construcții și a timpului când ea a fost ridicată, cercetătorul orădean emite trei ipoteze oprindu-se la ultima care i se pare cea mai verosimilă. Astfel se emite ipoteza că valoarea cercetată este "un element din sistemul graniței militare din vestul Daciei romane pentru asigurarea regiunii aurifere a Munților Apuseni în cazul unui atac al dacilor liberi sau izayților pe valea Crișului Alb". Academicianul C. Dalcoviciu indică depresiunea Zărandului ca un punct primejdios pentru Dacia romană și de aici necesitatea unui castru

ITINERAR ARHEOLOGIC ÎN ȚARA ZĂRANDULUI

și implicit a unui "limes" adică a unui val de apărare care ar putea fi cel arătat mai sus. Valul fiind cercetat numai până la Iercoșeni noi am încercat pe baza unui itinerar prezumtiv să-i determinăm în continuare traseul. Din păcate urmele lui se pierd în partea de vest a satului Iercoșeni și cu toate încercările noastre efectuate pe teren nu am reușit deocamdată să-l identificăm. În schimb l-am constatat prezența în tradiția orală. Locuitorii din Măderat pomenește de un drum a lui Traian care ar exista în partea de sud a Agrișului Mare și s-ar îndrepta spre zona piemontană a munților Zărandului. Ba mai mult, în căpătâiul de nord a văii Cladovei o porțiune de drum poartă același nume. Nu este exclus ca valoarea să continue de la Iercoșeni până la intrarea în valea Cladovei, iar de aici prin vale să răzbească în defileul Mureșului unindu-se astfel cu granita romană de pe Mureș. În tot cazul, problema aceasta comportă încă discuții legate de cercetări amănunțite pe teren. În spatele valului am întreprins o serie de cercetări pe baza sesizărilor locuitorilor, care cu diferite ocazii au descoperit obiecte ale culturii materiale din diferite perioade. Astfel, în apropierea satului Iercoșeni, pe locurile denumite "Filipești" și "Săliște", arăturile au scos fragmente ceramice de culoare albă pictate cu roșu și galben. Cronologic acestea aparțin perioadelor feudalismului timpuriu. Interesant ni se pare faptul că în tradiția populară există convinge-

rea că pe locurile susmenționate ar fi existat "garnizoanele soldaților lui Traian". Dintr-o carieră părăsită de lângă satul Camna, studentul Iercoșan Neța a predat muzeului Județean din Oradea un vîrf de lance din epoca bronzului. Pe locul lotului școlar din satul Culeș a fost descoperită încă din 1968 o conductă din pământ ars lungă care a mai fost găsit un vas și un topor de piatră cu gaură de înmănășare. În apropiere, pe baza informațiilor primite de la Lușța Pavel, ne-am deplasat în grădina acestui cetățean unde am cules la suprafață fragmente ceramice, așchii reziduale și unelte din cremene. Pe dealul "Ovași" din apropierea Ciucului fragmente ceramice gri cenușii aflate în mare cantitate par să indice o așezare dacică. În hotarul comunei Tauș semnalăm o moviță circulară cu diametrul de cea 20 m. și înălțimea de 1,5 m. Sperăm că un viitor sonaj va lămurii și rostul acestei construcții. Consemnăm ca laudabilă inițiativa, unor cadre didactice din Județul nostru de a salva prețioase materiale arheologice descoperite în diferite ocazii. Astfel în cursul anului trecut tovarășul Cosmin Silviu, directorul Școlii generale din comuna Tauș a salvat în favoarea Muzeului Județean Arad materiale neolitice descoperite în locul numit "Valea Lușțului" din apropierea satului Dud. Acest itinerar arheologic cu rezultate modeste efectuat de noi în cursul anului trecut îmbogățește repertoriul arheologic al "Țării Zărandului" contribuind la cunoașterea trecutului istoric al acestui colț de țară.

EUGEN PADUREANU
membru al Societății de Științe Istorie din RSR, Filiala Arad

CEL MAI... CEA MAI... CELE MAI...

Cea mai mare cifră care are o denumire cu semnificații deosebite în diferite țări este centilionul. Astfel, în Anglia centilionul este egal cu 10 la puterea 600 sau cifra 1 urmată de 600 de zerouri. În Franța, centilionul este egal cu 10 la puterea 303.

Cele mai originale conserve de carne se produc în apropierea rezervajelor Serengeti din nordul Tanzaniei. Aici se prepară conserve din aproape toate animalele ce trăiesc în Africa, începând cu zebra și terminând cu crocodilul.

Cel mai bogat om din lume și din toate timpurile a fost Asurbanipal, ultimul rege însemnat al Asiriei. El a lăsat după moarte o avere fabuloasă de 5 milioane talanți de aur, ceea ce echivalează aziști cu peste 1.500 miliarde dolari.

Cea mai mică unitate de măsură a timpului era până nu demult miliseconda, adică a milia parte dintr-o secundă. Dar acum, în epoca zărilor cosmice, s-a trecut la nanosecunda — timpul în care o vântușă de electricitate, circulând cu viteza luminii, străbate o distanță de 30 cm.

Cea mai coborîță temperatură înregistrată vreodată a atins 88,3 grade sub zero. Data: 24 august 1980. Locul: stația sovietică de cercetări Vostok din Antarcida. Cea mai joasă temperatură medie anuală a fost înregistrată la "polul frigului" din Antarcida (78 grade latitudine sudică, 96 grade longitudine estică): 58 grade sub zero.

Cel mai lung curs de apă din țara noastră: Dunărea (1 075 km) dintre apele care trec și prin alte țări și Dniul (699 km) dintre apele care curg numai în țara noastră.

Cea mai veche unelte de măsură descoperită pe teritoriul țării noastre este un "palmac" confecționat din os de pasăre, datînd din epoca neolitică. Unlatarea corespunde aproximativ unei palme și șablonul ei a fost găsit în apropiere de Piatra Neamț.

Cel mai puternic curent marin este curentul Gulfstream — 83 milioane metri cubi pe secundă.

Cea mai mică așezare geografică oficială este satul Escalagan (în Alpi francezi), numărînd doar 7 locuitori.

CARNET CINEMATOGRAFIC

"Floarea de cactus"

Filmul de divertisment „Floarea de cactus” este o realizare a studiourilor americane după o comedie franceză de Barillet de Grédy. Subiect care abundă în situații vodeviliste, în replici amuzante. Walter Matthau, care a reușit în puțin timp să se înalte pe primul plan al cinematografului hollywoodian, este aici absolut de neprețuit. Filmul va rula la Dacla în perioada 24-30 ianuarie.

"Sorgul roșu"

Filmul polonez „Sorgul roșu” este consacrat soldaților polonezi care au luptat pentru eliberarea Poloniei — eroilor de la Kolobrzeg — una dintre cele mai grele bătălii pe care le-a dat armata poloneză în cursul celui de-al doilea război mondial. Scenariul este inspirat de o carte care a înregistrat un succes deosebit în Polonia, romanul „Drumul feronului” de Waldemar Kotowicz distins cu premiul Ministerului Apărării Naționale.

Ultrasunetele - o nouă întrebuintare

La Viena a fost creat primul centru de diagnosticare cu ultrasunete din Europa. În afară de faptul că ultrasunetele sînt mai puțin dăunătoare decît razele Roentgen, bolnavul supus diagnosticării nu este necesar să fie pregătit dinainte. Trebuie prin corpul omului, ultrasunetele sînt respinse de marginile organelor

Colierul de perle „Salutări din vacanță”

„Am vizitat mormintul lui Virgiliu în Italia. Ce idee curioasă să-l înmormintez atît de aproape de calea ferată.”

„Sintem la Roma, așezată, cum știti, pe șapte coline, dar cum știți me e astmatic, nu vom putea ureca decît una, pe care este clădit orașul.”

„Aici este foarte multă lume și distracțiile au început să ne plictisească. Cînd plictiseala ne doborîră, încercăm să ne mai distrăm și noi, amuzîndu-ne.”

„Am făcut și numeroase nsenșuri. Este destul de ușor de urcat. Totul e ca pîciorul care se află în spate să nu părăsească solul pînă ce cel dinainte nu s-a sprijinit cumva.”

„Portul e plin de marinari. Abia acum îmi dau seama cît de util și necesari sînt acești oameni. Fără ei, marina nici n-ar exista.”

„Metropolltanul din New York mi s-a pîrîut un adevărat cavou. Nu știu de ce nu l-au denumit necropolitan.”

„Couts a stat prea mult în soare și și-a ars pielea. Din fericire, deși erau 29 de grade la soare, nu l-au ars toate; doctorul a spus că are o arsură de gradul 3.”

„Această arhitectură gotică, antică și de demult este — se spune — de proveniență arabă.”

MOZAIC • MOZAIC

MOZAIC • MOZAIC

sau jecuturilor, respingeri care se înregistrează pe un oscilograf. Privind ecranul oscilografului, medicul stabilește diagnosticul.

Demografie

La mijlocul anului 1971 populația globală a ajuns la 3,7 miliarde locuitori. Potrivit unui Institut american de statistici, populația globului sporiște în 24 de ore cu peste 200.000 oameni sau, cu alte cuvinte, cu 142 oameni pe minut. Cel mai mare spor de populație a fost înregistrat în Asia, unde populația crește cu 48 milioane anual.

Virsta omului pe pămînt

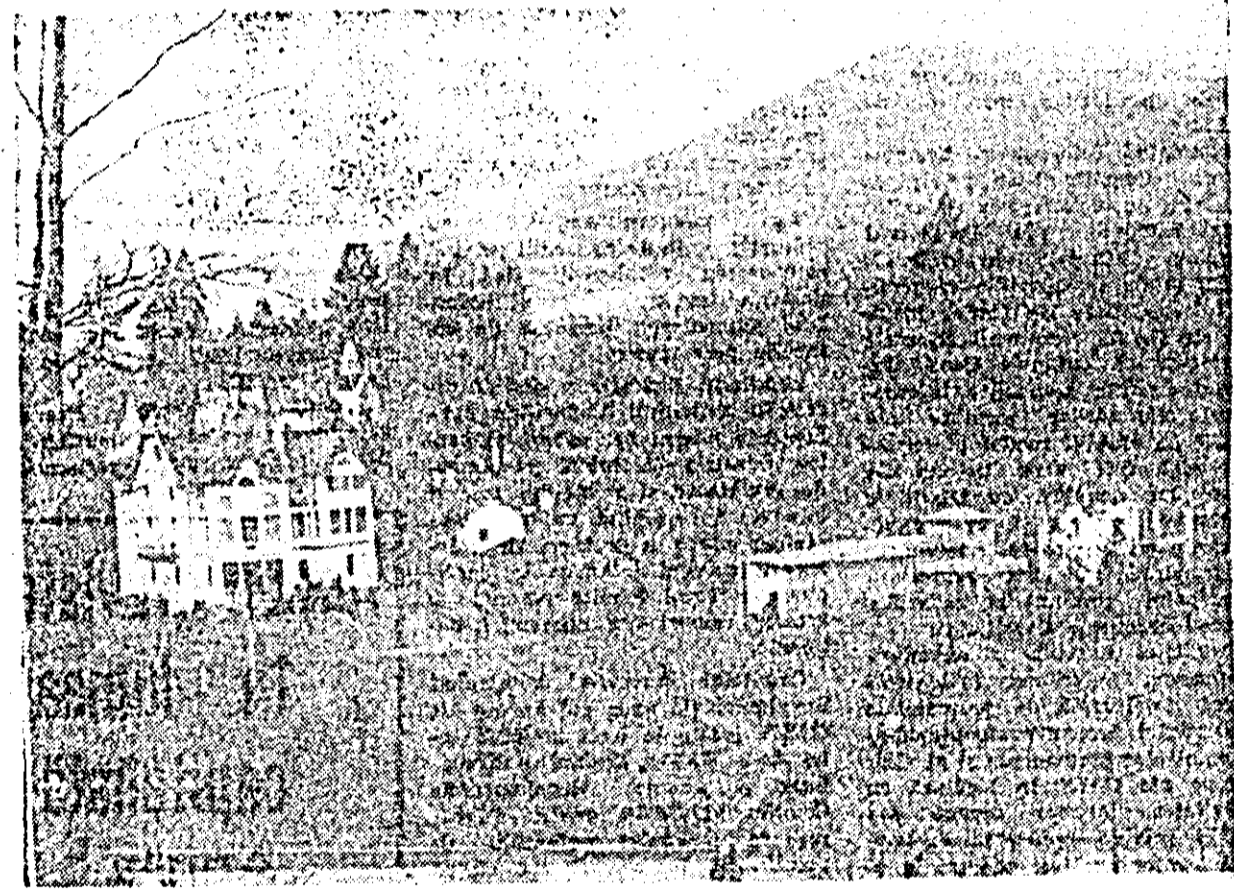
Ultimele date furnizate de oameni de știință indică faptul că omul ar putea fi mult mai „bătrîn” decît s-a socotit pînă în prezent. Această afirmație științifică pare a se verifica în urma concluziilor impuse de o expoziție de fosile și oseminte descoperite recent în Kenya, expoziție inaugurată cu cîtva timp în urmă la Nairobi.

După părerea organizatorilor expoziției, săpăturile efectuate în straturile geologice în care au fost descoperite și urmele austra-

apreciate de specialiști la 13 miliarde m.c. În vîltor în Algeria vor fi irigate din rezerve de apă subterane 41.000 ha terenuri agricole, iar la acestea se vor adăuga anual încă 20.000 ha.

O nouă uzină la Wrocław

La Wrocław s-a încheiat construcția celei mai mari uzine din Polonia de lacuri și vopsele. Aici se vor produce, cu ajutorul instalațiilor automatizate, o gamă largă de lacuri și vopsele universale, lacuri de înaltă stabilitate, vopsele pentru industria mobiliei. Uzina are secții specializate pentru producția de emulsiuni de vopsele și lacuri naturale pentru industria construcțiilor de automobile. Produsele fabricate la uzina din Wrocław care va atinge încă în 1972 parametrii proiectați, vor fi exportate în numeroase țări. Se prevede ca noua fabrică să producă anual 100.000 tone lacuri și vopsele.

Cuvinte încrucisate PRIN MUNȚI ȘI AIUREA

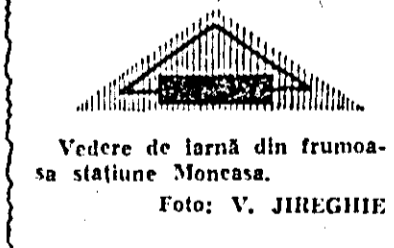
ORIZONTAL: 1. Indată — Cap de sfîtuitor! — Arbore cu tulpina cilindrică și cu lemniul elastic, folosit în industrie 2. Bir! — A vîră, olteneste — Element de derivație cu sens negativ și privativ 3. Funie groasă, obținută prin răsucirea unor grupuri de fire vegetale sau metalice — Vorbire lipsită de sens 4. Cabană în munții Făgăraș — Mai mult la poligon decît la vînătoare 5. Un fel de cîrnă sau jumătate de salut — Oraș în Venezuela — Cer! 6. Arbori cu lemniul alb și tare, înrudit cu palțiunul — Cureluse din meșină 7. La răspintii sau pe lângă flîntini — Cabană în munții Birsic 8. Pripășii (rez.) — Emesea Emilia — Interjecție 9. Conjuncție cu funcție disjunctivă — Din cînd în cînd — Acoperit cu un strat de crom 10. În nici un caz — Suma calităților care dau prof. unui lucru sau unei persoane — La război formează rostul 11. Oraș în Finlanda — Intr-un fel, frumos 12. Mreajă — Aproximativ — Merg, la munte 13. Salină — Sportivii ce-și omoară partenerii 14. Oprege — Armă albă.

VERTICAL: 1. Porțiune dintr-o circumferință — Fază a unui meci de tenis — Vas mare cilindric, din scoarța de tei, servind la măsurarea și păstrarea cerealelor 2. A despică — Cabană în munții Rarău — Precum 3. Cabană în munții Bucgei — Sir de mîntii 4. Covată — Ion Ionescu — Cîntă ursului din dai-

rea 5. Cabană în Piatra Craiului 6. Nu are diez — Cetății de pe teritoriul Țărilor Românești ocupate și administrate direct de autoritățile militare turcești 7. Se găsește în mănăstirea Putna! 8. Un dud mic — Plantă ierboasă cu tulpina ramificată, întinse pe pămînt, cu flori hermafrodite verzi, pe margini roșii sau albe 9. Cabană în munții Cibinului — În consecință, deci 9. Bulfeu de jug — Unele comestibile, altele pentru ghețe 10. Tîneri și numai tineri — Birlic 11. Personaj feminin din piesa de teatru „Gaițele” de Al. Kirițescu — Diminutiv masculin — Trădător 12. 10 m.p. — Afirmație ardelenescă — Agent al bolilor infecțioase 13. Cu lacrimi în ochi — Onomatopee 14. Mare în Europa — Aște multe.

GEORGE SOFEL

Cuvinte rare: oclerci, oulu, vurar, fiular.

OPINCUȚELE

De bunătatca și numele lui Avram Iancu se pomenește mult. Eu, ca învățator, spuneam copiilor, tinerilor și chiar celor mai în vîrstă poezii și dovești despre revoluționarul din Apuseni, multe din ele stîndu-le de la părinți și bunici. Mi-am adus aminte de citeva versuri:

Pe drumul Aradului Mergem murgul lencului Tot lîvind și rîzînd Din copile avrîndiți Și la lume tot vorbind, Sculași, fraților—fîrtași Și pe Domnul căutați Și oriunde să-l urmați...

Așa vorbea și cînta poporul atunci în zilele lîrnuoase ale revoluției de la 1848, iar flacăra și lumina minții și făcea cale mai departe spre sîrăbătoarea biruinței.

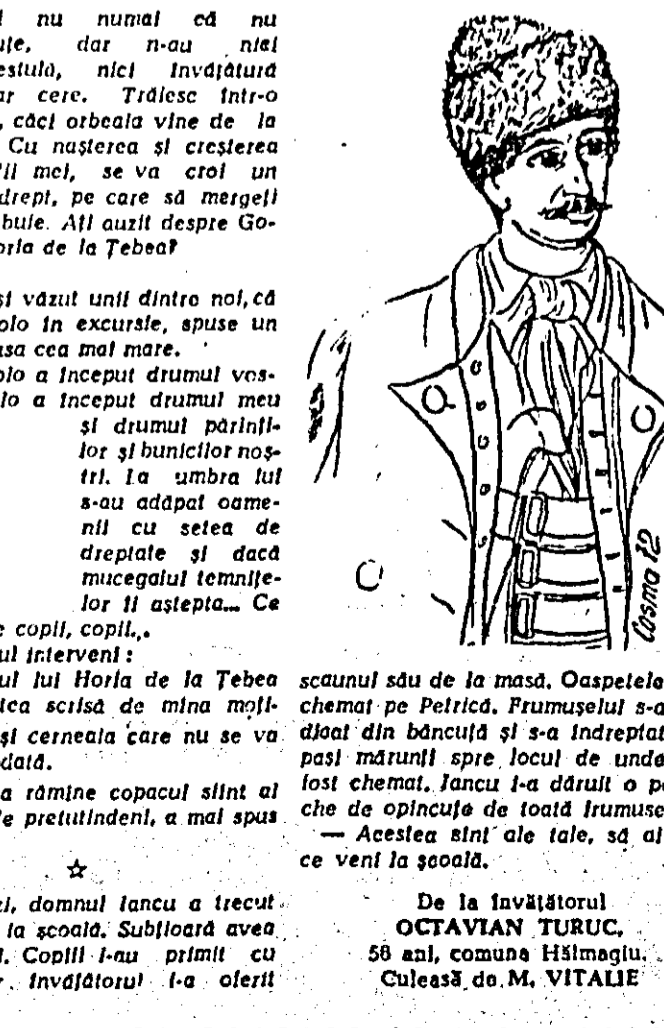
Amîntind despre Avram Iancu nu pot să nu adaug ce auzeam de la bătrîniștii noștri ce acum dorm pe veci, căci ei nu au putut să-și aștearnă gândurile în căști. Bunicii mei, Petru Turuc povestea că Avram Iancu venea pe la vechea școală din Halmagiu, unde vorbea nu numai cu învățătorul, dar și cu copiii, că-l ștéma

In jurul ei de cite ori avea prilă, O dată în curtea școlii le-a zis: — De ce umblați desculți, leiți mei? — Unul mai bătrîn cu răspuns: — Am pus opincuțele în poal și le avem și pentru iarnă care vine. — Bine, bine, iar în clasă-i rece, că numai ce s-a desprimăvîrat. — Acum ne încălzim la soare și cînd e tare frig ba-tem din picioare. — Si va încălziiți? — Da! — La acest „da” vocile se rădăd, — Nu prea cred, Copiii tăcînd. — Bătutul picioarelor e o treabă de sîrăcici, că mai bine ar fi să bateți din mîini cînd ascultați pe domnul învățator vorbind despre viața pe care ar trebui să-o trăiască părinții și voi. Da, da, leiți mei! Picioarele goale în vremea asta înseamnă boală. Cine are papucii lui voi? — Copiii se uitați unul la altul și venea cu privirile la cel de laia Iancu oltă.

Legende și povești despre AVRAM IANCU

— Nimeni... Domnul învățator, să le cereți de mîine să vină cu opincuțele, pînă cînd o fi mai cald. Învățătorul adăugă: — Ați auzit, copii, ce-a spus domnul Iancu? — Da, răspunsed copiii în cor. Numai unul a tăcut și s-a ascuns în spatele altuia, Iancu l-a văzut. — Cum te cheamă pe line, frumusețule, că nu răspunși? — Copilul se rușină și cu ochii umezi spuse: — Petrică. — Și mai cum? — Halmăgean!

— Ai opincuțe? — Pentru o clipă copilul nu răspunse, dînd cu capul ușor într-o parte. Învățătorul interveni: — Spune la domnul Iancu, Petrică, ai avut pînă mai vîilele trecute, de ce nu le mai ai? — Le-a luat sora mai mare, că merge cu caprele la pădure... Ale ei s-au urș și nu le mai poate purta. — Se lăcu tăcere. Ochiul Iancului se umplură de călă, Se plimba puțin prin tarba curții și adăugă: — Degeaba avem bogății dacă nu-și revarșă darurile penitu lucrare. Co-

pii noștri nu numai că nu au opincuțe, dar n-au nici hrană destulă, nici învățătură pe cît s-ar cere. Trăiesc într-o lume oarbă, căci orbăla vine de la neaptrate. Cu năsterea și creșterea voastră, leiți mei, se va cîtor un drum mai drept, pe care să mergeți așa cum trebuie. Ați auzit despre Gorumul lui Horia de la Tebea? — Da. — L-am și văzut unul dintre noi, că am fost acolo în excursie, apuse un elev din clasa cea mai mare. — De acolo a început drumul nostru, de acolo a început drumul meu și drumul părinților și buniciilor noștri. La umbra lui s-au adaptat oamenii cu setea de dreptate și dacă mucegaiul temerilor li aștepta... Cu vorbe înalte copii, copiii.

Învățătorul interveni: — Gorumul lui Horia de la Tebea rămîne cartea scrisă de mîna mîrlilor crîșeni și cerneala care nu se va șterge nicodată. — Așa va rămîne copacul sînt al românilor de pretutindeni, a mai spus Iancu. *

A doua zi, domnul Iancu a trecut din nou pe la școală. Subloara avea un pacheteț, Copiii l-au primit cu zîmbete, iar Învățătorul l-a oferit

scuana lui de la masă. Oaspetele l-a chemat pe Petrică. Frumusețul s-a rîdăit din băncuță și s-a îndreptat cu pași mărunți spre locul de unde a fost chemat, Iancu l-a dăruit o pereche de opincuțe de toată frumusețea. — Acestea sînt ale tale, să ai cu ce veni la școală.

De la învățătorul OCTAVIAN TURUC, 58 ani, comuna Halmagiu. Culeasă de M. VITALE

